

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: Рев-534/05
Бања Лука, 03.8.2007. године

Врховни суд Републике Српске, у вијећу састављеном од судија Дарка Осмића, као предсједника вијећа, Петра Бајића, Стевана Савића, Виоланде Шубарић и Драгослава Лукића, као чланова вијећа, у правној ствари тужиље Б. б. а.д. Б.Л., против туженог ПП А из П., које заступају Мр Г. Б. и З. Б., адвокати из Б.Л., ради плаћања дуга, одлучујући о ревизији туженог против пресуде Окружног суда у Б.Л. број Пж-269/01 од 15.02.2005. године, на сједници одржаној 03.8.2007. године, донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се одбија.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Б.Л. број Пс-61/96 од 02.7.2001. године обавезан је тужени да тужиљи плати износе: 2.358.344,55 аустријских шилинга (ATS), 245.122,78 швајцарских франака (CHF) и 54.333,31 америчких долара (USA dolara) са каматом од 3% мјесечно почев од 01.5.1995. године до исплате уз обавезу да јој накнади и трошкове спора у износу од 5.800,00 КМ, све у року од осам дана по правоснажности пресуде под пријетњом извршења.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Б.Л. број Пж-269/01 од 15.02.2005. године, жалба туженог је одбијена и првостепена пресуда потврђена.

Тужени ревизијом побија другостепену пресуду, због повреда одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права, с приједлогом да се побијана пресуда преиначи тако што ће се жалба туженог уважити, првостепена пресуда преиначити и одбити тужбени захтјев или да се побијана пресуда укине и предмет врати другостепеном суду на поновни поступак.

Одговор на ревизију није поднесен, нити се Републички тужилац изјаснио о поднесеној ревизији (члан 390. став 3. Закона о парничном поступку – "Службени лист СФРЈ", бр. 4/77 до 35/91, и "Сл. гласник РС" бр. 17/93 до 32/94, у даљем тексту: ЗПП), који се на основу одредби члана 456. став 1. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС", бр. 58/03 до 63/07, у даљем тексту: ЗППРС) има примјенити у овом спору.

Ревизија није основана.

У тужби тужила захтјевом тражи да јој тужени из основа уговора о зајму плати: 2.358.344,55 ATS, 245.122,78 CHF и 54.333,31 USA долара, са мјесечном каматом од 3% почев од 01.5.1995. године до исплате.

Након проведеног поступка првостепени суд је утврдио: да су странке закључиле, уговор о зајму број 66/93 дана 22.6.1993. године којим је тужила, као зајмодавац за набавку нафтних деривата дала у зајам туженом као зајмопримцу 350.000,00 DEM 120.000,00 CHF и 1.100.000,00 ATS, на рок од 30 дана од дана преузимања девизних средстава; да су уговорне стране дана 25.6.1993. године под бројем 69/93 закључиле уговор о зајму, којим је тужила туженом дала у зајам 2.350.000 ATS, 73.000,00 DEM, 65.000,00 CHF и 46.000,00 USA долара на рок од 30 дана од дана преузимања девизних средстава; да су странке 25.01.1994. године сачиниле Протокол у којем су "дефинисале услове поврата новчаних средстава тужили из основа уговора број 66 од 22.06.1993. године и уговора број 69 од 25.6.1993. године"; да су странке 31.05.1994. године сачилиле "преглед" обавеза по девизним позајмицама туженог са стањем на дан 31.05.1994. године који је обострано потписан; да су странке 01.06.1994. године под бројем 56/94 закључиле уговор о краткорочној девизној позајмици чији је саставни дио "спецификација" за плаћање увоза нафте и нафтних деривата у којој је назначена динамика враћања новчаних средстава по наведеним уговорима"; да је дана 01.05.1995. године обавеза туженог према тужили по наведеним уговорима износила: 2.358.344,55 ATS, 245.122,78 CHF и 54.333,31 USA долара.

Код оваквог стања чињеница нижестепени судови налазе да је тужени по наведеним уговорима о зајму од тужиле позајмио наведене девизне износе које му није вратио, па су позивом на одредбе чл. 557. у вези са одредбама чл. 148. и чл. 262. ст. 1. Закона о облигационим односима ("Сл. лист СФРЈ", бр. 29/78 до 57/99 и "Сл. гласник РС", бр. 17/93 и 3/96, у даљем тексту: ЗОО), судили тако што су туженог обавезали да тужили плати девизне новчане износе наведене у изреци првостепене пресуде.

Одлука нижестепених судова је правилна и законита.

Приговори ревизије туженог да су странке након доношења првостепене пресуде дана 31.10.2002. године закључиле вансудско поравнање на који начин да је потраживање тужиле "престало" о чему да је тужени након подношења жалбе против првостепене пресуде обавијестио другостепени суд достављањем примјерка закљученог вандсудског поравнања од 31.10.2002. године, које другостепени суд одлучујући о жалби тужене против првостепене пресуде није узео у обзир, чиме да је учинио битне повреде одредаба парничног поступка из чл. 354. ст. 1. у вези са одредбом чл. 370. ст. 1. и 2. ЗПП, нису основани.

Судско поравнање се по свом процесно-правном дејству изједначава са правоснажном пресудом, које је апсолутна сметња да се о предмету о коме је закључено судско поравнање поновно води парница, и таква тужба се мора одбацити.

Међутим, вансудско поравнање нема правно дејство судског поравнања. Ако је у току парнице закључено вансудско поравнање, парница се не гаси по сили

закона, већ се наставља и закључено вансудско поравнање суд ће узети у обзир по приговору странке и о њему одлучити као о материјално-правном питању. У том случају, ако тужилац не повуче тужбу, а закљученим вансудским поравнањем тужиоцу не припада ствар или право о коме тече парница или захтјев још није доспио, тужбени захтјев ће се одбити. Судско поравнање је извршна исправа и може се извршити по правилима извршног поступка, а вансудско поравнање није извршна исправа.

Тужени је уз ревизију против другостепене пресуде приложио фотокопију вансудског поравнања од 31.10.2002. године које је по наводима ревизије уз допис доставио непосредно другостепеном суду дана 11.11.2002. године на број Пж-261/01, тј. након подношења жалбе против првостепене пресуде коју је поднио првостепеном суду 01.08.2001. године, а које (вансудско поравнање) се не налази у списима другостепеног суда.

У овом случају тужени у ревизији износи нову чињеницу и предлаже нови доказ који се односи на мериторну одлуку о тужбеном захтјеву, што се у ревизији не може износити с обзиром да се ревизија у смислу одредби чл. 385. ст. 3. ЗПП (идентичну одредбу садржи чл. 240. ст. 2. ЗПП РС који је сада у примјени) не може изјавити због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, а што се у ревизији туженог то управо чини.

Стога се, из речених разлога, овај приговор ревизије туженог није могао узети у разматрање.

Ни материјално право није погрешно примјењено на штету туженог када су нижестепени судови побијаним пресудама из основа уговора о зајму чл. (557. ЗОО) обавезали туженог да тужиљи плати износе наведене у изреци првостепене пресуде.

Остали ревизиони наводи нису од утицаја на законитост и правилност побијане пресуде.

Нижестепене пресуде, према томе, немају недостатака на које се указује у ревизији туженог, односно на које овај суд пази по службеној дужности.

Из тих разлога а на основу члана 393. ЗПП у вези са одредбом члана 456. став 1. и 461. ЗПП РС, одлучено је као у изреци.

Предсједник вијећа
Дарко Осмић